

Psychological Predictors of Childbearing Intention in Couples: A Systematic Review

Nima Saberi¹, Davud Nodehi^{2*}, Ahmad Salami³

1.M.Sc., Clinical Child and Adolescent Psychology ,Behavioral Sciences Research Center, Life style institute, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
saberinima76@gmail.com

2. (Corresponding Author), PhD of counseling, Behavioral Sciences Research Center, Life style institute, Baqiyatallah University of Medical Sciences., Tehran, Iran.
davud.nodehi@gmail.com

3. PhD of Religious Studies, Department of Islamic Sciences, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
salami020@yahoo.com

ABSTRACT

Aim: Childbearing is a key element in demographic transitions and a cornerstone of sustainable development, particularly for countries experiencing below-replacement fertility. In Iran, the decline in fertility rates has prompted new pro-natalist policies. Accordingly, this study systematically identifies the psychological predictors associated with childbearing intention based on research conducted over the past decade.

Method: This study employed a systematic review of the PubMed, Scopus, SID, and Magiran databases. Both Persian and English studies published between 2016 and 2026 that focused on psychological predictors of childbearing intention were included. The search was conducted using a combination of standard keywords related to childbearing intention ("fertility intention," "childbearing," "decision to have children") and psychological factors ("psychological factors"). The search, screening, and final article selection processes were carried out independently by two reviewers.

Findings: Based on the inclusion criteria, 38 studies were selected for review and analysis, and two main categories of psychological factors related to increased childbearing intention (including positive attitudes and norms toward parenting, perceived self-efficacy, marital satisfaction, familial emotional support, positive personality constructs, and identity motives) and psychological factors related to decreased childbearing intention (including negative attitudes and emotions, future anxiety and parenting anxiety, dysfunctional beliefs, individualism, and welfare-seeking) were extracted with 12 subcategories.

Conclusion: The findings showed that psychological factors related to decreased childbearing intention dominate over factors related to increased childbearing intention and weaken childbearing intention. Designing interventional strategies and psychological trainings to increase motivation, instill hope, reduce cognitive and emotional problems, and implementing evidence-based government supportive policies and programs are recommended.

Keywords: Childbearing, childbearing intention, psychological factors, couples, systematic review.

پیش‌بین‌های روان‌شناختی قصد فرزندآوری در زوجین: یک مرور ساختارمند

نیما صابری¹، داود نوده ئی^{2*}، احمد سلامی³

1. کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی کودک و نوجوان، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، پژوهشکده سبک زندگی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران.

saberinima76@gmail.com

2. (نویسنده مسئول)، دکترای مشاوره، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، پژوهشکده سبک زندگی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران.

davud.nodehi@gmail.com

3. دکتری دین پژوهی، گروه معارف اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران.

salami020@yahoo.com

چکیده

هدف: فرزندآوری یکی از عناصر کلیدی تحولات جمعیتی و از ارکان توسعه پایدار در کشورهایی است که با باروری زیر سطح جانشینی روبه‌رو هستند، در ایران نیز کاهش باروری به زیر سطح جانشینی، سیاست‌های جدید حمایتی از افزایش جمعیت را در پی داشته است. براین اساس، مطالعه حاضر باهدف شناسایی نظام‌مند پیش‌بین‌های روان‌شناختی مرتبط با قصد فرزندآوری در مطالعات انجام‌شده طی دهه اخیر انجام شد. **روش:** این مطالعه یک مرور ساختارمند بود که با استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، SID و Magiran انجام شد. مطالعات فارسی و انگلیسی منتشرشده بین سال‌های 2016 تا 2026 درباره پیش‌بین‌های روان‌شناختی قصد فرزندآوری وارد مرور شدند. جستجو با استفاده از ترکیب کلیدواژه‌های استاندارد مرتبط با قصد فرزندآوری (decision to have children، childbearing، fertility intention) و عوامل روان‌شناختی (psychological factors) انجام شد. فرایند جستجو، غربال‌گری و انتخاب نهایی مقالات به‌صورت مستقل توسط دو پژوهشگر انجام شد. **یافته‌ها:** بر اساس معیارهای ورود، 38 مطالعه منتخب برای بررسی و تحلیل انتخاب شدند و دو طبقه اصلی عوامل روان‌شناختی مرتبط با افزایش قصد فرزندآوری (شامل نگرش و هنجار مثبت به والدگری، خودکارآمدی ادراک‌شده، رضایت زناشویی، حمایت عاطفی خانواده، سازه‌های شخصیتی مثبت و انگیزه‌های هویتی) و عوامل روان‌شناختی مرتبط با کاهش قصد فرزندآوری (شامل نگرش و هیجانات منفی، اضطراب آینده و والدگری، باورهای ناکارآمد، فردگرایی و رفاه‌طلبی) با ۱۲ خرده‌مقوله استخراج شد. **نتیجه‌گیری:** یافته‌ها نشان داد عوامل روان‌شناختی مرتبط با کاهش قصد فرزندآوری بر عوامل مرتبط با افزایش قصد فرزندآوری غالب بوده و قصد فرزندآوری را تضعیف می‌کنند. طراحی راهبردهای مداخله‌ای و آموزش‌های روان‌شناختی برای افزایش انگیز، امیدبخشی، کاهش مشکلات شناختی و هیجانی و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی دولتی مبتنی بر شواهد علمی پیشنهاد می‌شود.

واژه‌های کلیدی: فرزندآوری، قصد فرزندآوری، عوامل روان‌شناختی، زوجین، مرور ساختارمند.

مقدمه

فرزندآوری، به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی علم جمعیت‌شناسی، از موضوعات مهم در حوزه مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سلامت است (رهنما و همکاران، 1401). طبق آخرین گزارشات در جهان، میزان باروری از 5 فرزند به‌ازای هر زن در سال 1950 به 3.2 در سال 2021 کاهش یافته و انتظار

می‌رود تا سال 2050 به 2.1 برسد (اداره امور اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد^۱، ۲۰۲۳). کشور ایران نیز تحت تأثیر تحولات جمعیتی، یکی از سریع‌ترین کاهش‌های نرخ باروری در تاریخ را تجربه کرده است، به گونه‌ای که نرخ باروری کل از 7/41 در سال ۱۹۸۰ به 1/52 در سال ۲۰۲۱ کاهش یافته است و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ به 1/31 برسد (مشایخ امیری و همکاران، ۲۰۲۵). کاهش فرزندآوری به چالش اصلی کشور تبدیل شده است و باعث پیر شدن جمعیت و کاهش نیروی کار می‌شود. از طرفی، افزایش جمعیت سالمند موجب هزینه‌های اجتماعی و فشار بر خدمات بهداشتی و سلامت می‌گردد (باباد و همکاران^۲، 2023). این تحولات، ضرورت اتخاذ سیاست‌های جمعیتی مؤثر را بیش از پیش آشکار ساخته است. در پاسخ به چالش‌های پیری جمعیت و کاهش سریع فرزندآوری در ایران، از دهه 1390 تمرکز بر سیاست‌های تشویقی برای فرزندآوری افزایش یافت و در سال 1400 قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به تصویب رسید (قهفرخی و همکاران، ۱۴۰۱). با این حال، به نظر می‌رسد اثربخشی این اقدامات محدود بوده است، بطوری که آمار نشانگر آن است که میانگین رشد سالانه جمعیت ایران از ۳/۵ درصد در سال ۱۹۹۱ به 0/7 درصد در سال ۲۰۲۴ رسید است که نشان‌دهنده افت چشمگیر رشد جمعیت در سال‌های اخیر است (آذربخش و دهقانی، 2025). این ناکارآمدی نسبی، ضرورت بررسی عمیق‌تر عوامل مؤثر بر تصمیم به فرزندآوری در زوجین را نشان می‌دهد. تصمیم به فرزندآوری در بستر رابطه زوجین شکل می‌گیرد و نمی‌توان آن را صرفاً یک انتخاب فردی تلقی کرد و از رویدادهای مهم زندگی زوجین محسوب می‌شود (خدادادی سنگده و همکاران، 1403). این تصمیم به فرزندآوری می‌تواند پیامدهای معناداری بر وضعیت اقتصادی، پویایی روابط زوجین و سلامت روان افراد داشته باشد (میرسکیلا و مارگولیس^۳، ۲۰۱۴). این تصمیم‌گیری درباره فرزندآوری تحت تأثیر عوامل متعددی در سطوح فردی و اجتماعی قرار دارد که شامل مؤلفه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و فردی می‌شود (نگوین و نگوین^۴، 2024). مطالعات نشان می‌دهد فرزندآوری با عواملی مانند اشتغال زنان، عوامل اقتصادی، کمبود حمایت دولت‌ها در ارائه امکانات رفاهی و آگاهی از ابزارهای پیشگیری از بارداری مرتبط است (آتش بهار و همکاران، 2025). مطالعات دیگر نشانگر اهمیت عوامل اجتماعی از جمله زندگی شهری و روستای، میزان تحصیلات و باورهای دینی و قومی زوجین است (بندالهی و همکاران، 2019). با این حال، این عوامل به تنهایی نمی‌توانند تنوع رفتارهای فرزندآوری را تبیین کنند. پژوهشگران استدلال کرده‌اند که علل کاهش باروری را باید نه در شاخص‌های عینی اقتصادی، بلکه در ادراکات ذهنی افراد از آینده جست‌وجو کرد (ویگنولی و همکاران^۵، 2020). مرور مطالعات نشان می‌دهد عوامل متعدد روان‌شناختی در تصمیم برای فرزندآوری مؤثر است؛ از جمله آنها می‌توان به نگرش مثبت زوجین نسبت به فرزندآوری (لو و همکاران^۶، 2025)، باورهای منفی (وحیدنیا و همکاران، 1404)، آینده‌هراسی (کلاته ساداتی، 1403)، تجارب منفی دوران کودکی (بریم نژاد و همکاران، 1404)، بهزیستی ذهنی (ژائو و همکاران^۷، 2024) اشاره کرد. اغلب مطالعات موجود عمدتاً بر عوامل جمعیت‌شناختی، جامعه‌شناختی و اقتصادی

¹ United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division

² Babad, & et al

³ Myrskylä, & Margolis

⁴ Nguyen, & Nguyen

⁵ Vignoli, & et al

⁶ Luo, & et al

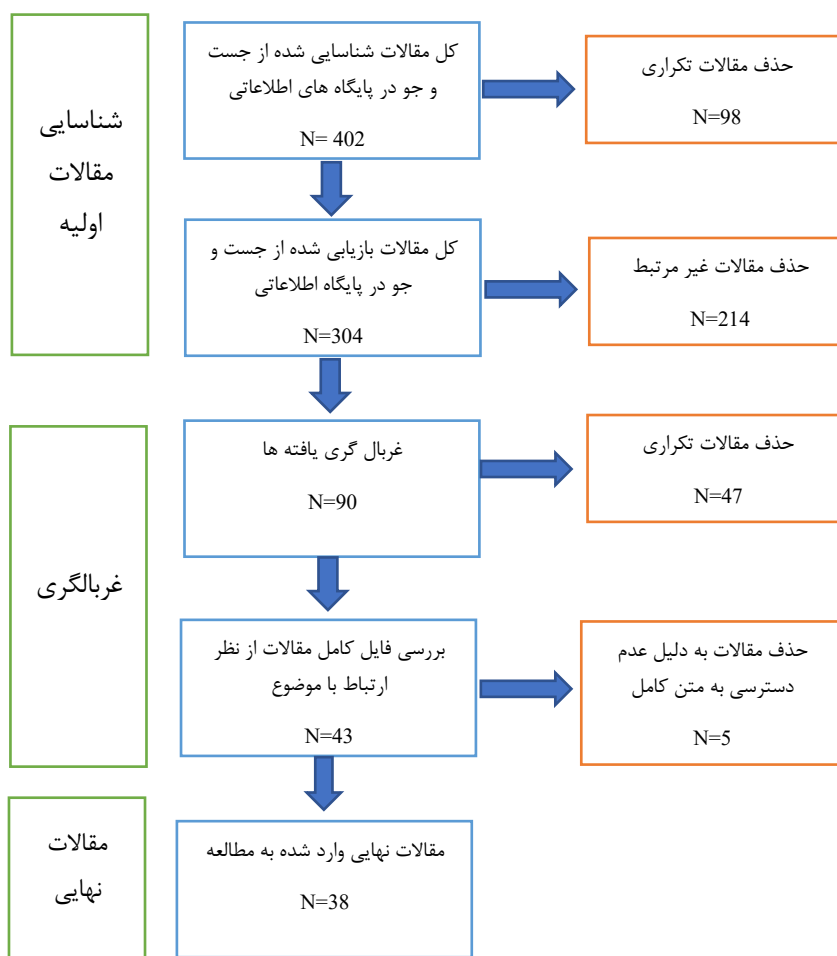
⁷ Zhao, & et al

متمرکز بوده اند و کمتر به سازکارهای روان‌شناختی دخیل در تصمیم‌گیری برای فرزندآوری پرداخته اند. مطالعات مرتبط با پیش‌بینی‌کننده‌های روان‌شناختی قصد فرزندآوری پراکنده و فاقد تبیین نظام‌مند هستند که سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد را محدود کرده است. با وجود پژوهش‌های پراکنده در مورد عوامل روان‌شناختی مؤثر بر قصد فرزندآوری در سطح جهانی، این مطالعات تاکنون به‌صورت نظام‌مند گردآوری و طبقه‌بندی نشده‌اند. فقدان یک چارچوب یکپارچه از پیش‌بین‌های روان‌شناختی نه تنها درک نظری این سازوکارها را با محدودیت مواجه ساخته، بلکه طراحی مداخلات روان‌شناختی و سیاست‌های مبتنی بر شواهد را نیز دشوار کرده است. از این رو، هدف مطالعه حاضر، شناسایی و دسته‌بندی نظام‌مند پیش‌بین‌های روان‌شناختی مرتبط با قصد فرزندآوری در مطالعات انجام‌شده طی دهه اخیر در سطح جهانی است.

روش

در مطالعه حاضر از روش مرور ساختارمند استفاده شده است. مقالات مرتبط با عوامل روان‌شناختی مؤثر بر فرزندآوری در بازه زمانی سال‌های 2016 تا 2026 (مقالات فارسی و انگلیسی) مورد بررسی قرار گرفت. جستجوی مطالعات از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Scopus، SID، Magiran انجام شد. راهبرد جست‌وجو به‌صورت نظام‌مند و با تمرکز بر عنوان مقالات و با استفاده از ترکیب کلیدواژه‌های استاندارد شده MeSH در دو حوزه اصلی «قصد فرزندآوری» نظیر *childbearing*، *fertility intention*، *intention* و معادل‌های فارسی و «پیش‌بین‌های روان‌شناختی» از جمله سلامت روان، نگرش‌ها، خودکارآمدی، اضطراب، ترس‌های مرتبط با فرزندآوری و رضایت زناشویی انجام گرفت. ترکیب کلیدواژه‌ها به کمک عملگرهای (AND، OR) متناسب با ساختار هر پایگاه اطلاعاتی انجام شد. ملاک‌های ورود به مطالعه، شامل مقالات علمی کمی و کیفی مرتبط با عوامل روان‌شناختی مؤثر بر فرزندآوری در بازه زمانی 2016 تا 2026 به زبان فارسی یا انگلیسی بود. ملاک‌های خروج شامل گزارش موردی، گزارش مختصر، نامه به سردبیر و مقالات منتشر شده به زبان‌هایی غیر از فارسی و انگلیسی بودند. به منظور حفظ جامعیت جست‌جو، محدودیت جغرافیایی و سنی اعمال نشد تا مطالعات از بافت‌های فرهنگی، اقتصادی و جمعیتی مختلف وارد مرور شدند. ترتیب مراحل انجام فرآیند مطالعه بدین صورت بود که نخست، در مرحله اول، مقالات مرتبط با عوامل مؤثر روان‌شناختی بر فرزندآوری در طی جست‌جوی نظام‌مند استخراج شد که در مجموع 402 مقاله شناسایی شد. سپس مقالات استخراج شده وارد نرم افزار Endnote شد. در مرحله اول به دلیل همپوشانی پایگاه‌های اطلاعاتی، برخی مقالات که در بیش از یک پایگاه نمایه شده بودند. پس از وارد کردن تمام مقالات به نرم‌افزار Endnote، مقالات تکراری بر اساس عنوان، نام نویسندگان و سال انتشار شناسایی و حذف شدند. این فرایند ابتدا به صورت خودکار توسط نرم‌افزار و سپس با تأیید دستی پژوهشگر انجام گرفت. در مجموع 98 مقاله تکراری حذف گردید. و در مرحله بعدی، پس از بررسی عنوان و چکیده مقالات، مقالات با توجه به ملاک‌های ورود و خروج از مطالعه، 214 مقاله غیر مرتبط با موضوع پس از بررسی محقق خارج شد. متن کامل 90 مقاله باقی‌مانده بطور دقیق بررسی شد تا میزان ارتباط و انطباق آنها با معیارهای مطالعه تأیید گردد. در مجموع مقالات غیر مرتبط با اهداف تحقیق، عدم دسترسی به متن کامل و مقالات تکراری حذف شدند در نهایت، 38 مقاله

انتخاب شدند. اطلاعات جمع آوری شده شامل (نویسندگان، سال، موضوع، نوع مطالعه و ابزار پژوهش و عوامل روان‌شناختی مرتبط با افزایش یا کاهش قصد فرزندآوری) بود. فلوجارت شماره ۱، روند انتخاب و غربالگری مقالات از پایگاه‌های اطلاعاتی را بر اساس نمودار PRISMA نشان می‌دهد. به‌منظور عدم سوگیری و ارزیابی کیفیت مقالات وارد شده، از مقیاس نیوکاسل اوتاوا استفاده شد. بر اساس این مقیاس، حداقل امتیاز این مقیاس صفر و حداکثر ۹ است و مقالات با امتیاز ۶ و بالاتر، کم‌خطر و با کیفیت مناسب در نظر گرفته شدند و مقالات با امتیاز پایین‌تر از ۶، به‌عنوان مطالعات پرخطر و با کیفیت ضعیف از مطالعه خارج شدند. این فرآیند طور مستقل توسط دو نویسنده انجام شد و در صورت بروز اختلاف نظر، موضوع با متخصصی که در حوزه مطالعات سیستماتیک مطرح و اختلاف برطرف شد.

فلوجارت شماره ۱. جریان فرآیند انتخاب مقالات

یافته‌ها

از مجموع ۴۰۲ مطالعه شناسایی شده در جستجوی اولیه، در نهایت ۳۸ مقاله معیارهای ورود به مرور نظام‌مند را داشتند. بیشتر مقالات وارد شده در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۶ منتشر شده‌اند، بیشترین فراوانی مطالعات در سال ۲۰۲۵ با ۱۹.۵ درصد بود، پس از آن، سال ۲۰۲۳ با ۲۱.۱ درصد، سال ۲۰۲۱ با ۱۳.۲ درصد و سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۹ هر یک با ۱۰.۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. بیشتر تمرکز مطالعات نهایی حاصل از مرور سیستماتیک، با ۲۸ مقاله مربوط به ایران بوده است. با این حال،

در بین مطالعات مرور سیستماتیک، کشورهای چین، استرالیا، هلند، آمریکا و ایتالیا در رتبه های بعدی قرار دارند. اکثر تحقیقات به روش کمی، مقطعی، پیمایشی و همبستگی اختصاص داشت (23 مقاله ؛ 60%) و در رده های بعدی تحقیقات کیفی با تعداد 12 مقاله (31٪) قرار گرفتند و در نهایت مرور ساختارمند با 2 مقاله کمترین فروانی را به خود اختصاص دادند.

جدول شماره 1. خلاصه مقالات مرور شده عوامل روانشناختی مرتبط با قصد فرزندآوری

ردیف	نویسنده (سال)	کشور	عنوان مطالعه	نوع مطالعه /ابزار پژوهش	عوامل روانشناختی مرتبط با افزایش قصد فرزندآوری	عوامل روانشناختی مرتبط با کاهش قصد فرزندآوری
1	رهبر زراعتی و همکاران (2026)	ایران	عوامل تعیین کننده قصد فرزندآوری در زنان ایرانی: یکپارچه سازی عوامل روان شناختی، جمعیتی و اقتصادی- اجتماعی	روش: توصیفی ابزار: پرسش نامه	نگرش مثبت، هنجارهای ذهنی، حمایت اجتماعی ادراک شده، امید، رضایت زناشویی	اضطراب بارداری، اضطراب والدگری
2	Luo و همکاران (2025)	چین	تأثیر عوامل روان شناختی بر قصد فرزندآوری در زنان دارای فرزند در شانگهای: تحلیل اثرات میانجی چندگانه بر اساس نظریه رفتار برنامه ریزی شده	روش: مقطعی مدل سازی معادلات ساختاری ابزار: پرسشنامه	نگرش مثبت، کنترل رفتاری ادراک شده	هنجار ذهنی
3	Özoruç و همکاران (2025)	هلند	ویژگی های پنج عاملی شخصیت و مسیرهای انتظارات باروری در دوره سنی باروری	روش: طولی مدل سازی ابزار: پرسشنامه	برون گرایی، توافق پذیری مثبت	وظیفه شناسی منفی، گشودگی منفی، روان رنجوری
4	وحیدنیا و همکاران (2025)	ایران	چالش های فرزندآوری در جوانان با تأکید بر مؤلفه های روان شناختی: یک مطالعه کیفی	روش: کیفی پدیدارشناسی ابزار: مصاحبه نیمه ساختاریافته	هیجان های مثبت، انگیزه تکاملی، باور درونی والدگری	ترس ها، اضطراب های هیجانی، شک و تردیدهای فکری، باورهای منفی
5	کلاته ساداتی (2025)	ایران	اضطراب و تعلیق فرزندآوری در بستر تغییرات اجتماعی	روش: کیفی داده بنیاد ابزار: مصاحبه نیمه ساختاریافته	رسیدن به ایده آل های روانی، فرد گرایی، آینده هراسی، نگرانی های تربیتی	
6	بریم نژاد و همکاران (2025)	ایران	عوامل فردی و خانوادگی مؤثر بر عدم تمایل به فرزندآوری در زنان: یک مطالعه کیفی	روش: کیفی تحلیل محتوای ابزار: مصاحبه نیمه ساختاریافته	عدم رضایت از زندگی، آرمان گرایی، خودمحموری، تجرب منفی دوران کودکی	
7	کاوه فارسانی و رئیس (2025)	ایران	بررسی میزان تمایل به فرزندآوری و عوامل مرتبط با آن از نگاه جوانان متأهل استان چهارمحال و بختیاری	روش: همبستگی معادلات ساختاری ابزار: پرسشنامه	هنجارهای ذهنی مثبت، کنترل ادراک شده بالا، احساس توانایی و کنترل	هنجارهای ذهنی ضعیف، کنترل ادراک شده پایین، احساس عدم توانایی

8	آتش بهار و همکاران (2025)	ایران	قصد فرزندآوری و عوامل روان اجتماعی مرتبط: یک مطالعه مقطعی	روش: توصیفی-تحلیلی ابزار: پرسشنامه	نگرش مثبت به فرزندآوری، هنجار ذهنی ضعیف تر	نگرش منفی، هنجار
9	فتحی و همکاران (2025)	ایران	پیش بینی قصد فرزندآوری بر اساس ویژگی های شخصیتی و رضایت زناشویی در زوجین متأهل	روش: توصیفی همبستگی ابزار: پرسشنامه	رضایت زناشویی، نگرش مثبت، وظیفه شناسی، مسئولیت پذیری، توافق پذیری	رضایت زناشویی پایین، درون گرایی، روان رنجوری، ناپایداری عاطفی، اضطراب والدگری
10	علیخانی و همکاران (2025)	ایران	نگاهی پدیدارشناسانه به تجربه زیسته زنان تهرانی در مقوله فرزندآوری	روش: کیفی پدیدارشناختی ابزار: مصاحبه نیمه ساختاریافته	نگرش مثبت به مادری، تجربه های مثبت فردی	نوگرایی و عقلانیت ابزاری، تجربه های فردی منفی، اضطراب آینده
11	Zhao و همکاران (2024)	چین	تأثیر استرس ادراک شده بر قصد فرزندآوری در زنان در سن باروری بدون فرزند	روش: مقطعی ابزار: پرسشنامه	ارتباط خانوادگی، بهزیستی ذهنی	استرس ادراک شده، اضطراب
12	ابراهیم پور میر و حاج سید جوادی (2024)	ایران	تحلیل وجهه نظر و رفتار فرزندآوری در ایران بر مبنای کاربرد مدل های خطی و غیر خطی	روش: پیمایشی ابزار: پرسشنامه	مثبت اندیشی	نااطمینانی وجودی، سایه مبهم آینده، رفاه طلبی
13	حسینی و همکاران (2024)	ایران	الگوی انگیزش فرزندآوری مبتنی بر تجارب زیسته خانواده های تک فرزند و بیشتر از دو فرزند	روش: کیفی پدیدارشناسی ابزار: مصاحبه نیمه ساختاریافته	نگرش مثبت، شایستگی رفتاری، احساس تعلق، احساس امنیت	نگرش منفی
14	جوادی و همکاران (2024)	ایران	ارتباط خودکارآمدی و حمایت اجتماعی ادراک شده با قصد فرزندآوری در زنان متأهل شهر البرز	روش: توصیفی همبستگی ابزار: پرسشنامه	حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی بالا	خودکارآمدی پایین
15	Tao و همکاران (2023)	چین	افزایش تاب آوری خانواده و فردی و کاهش استرس ادراک شده، کاهش قصد باروری در بازماندگان زن مبتلا به سرطان سینه	روش: همبستگی مدل سازی معادلات ساختاری ابزار: پرسشنامه	تاب آوری خانوادگی، تاب آوری فردی	استرس ادراک شده
16	Smith و همکاران (2023)	آمریکا	اضطراب، نگرش ها و آموزش درباره باروری در میان دانشجویان پزشکی ایالات متحده	روش: توصیفی ابزار: پرسشنامه	تمایل به فرزندآوری، دانش درباره فرزندآوری	اضطراب باروری آینده
17	ادیب راد و همکاران (2023)	ایران	ارتباط خودکارآمدی مادرانه با نگرش به مشوق های فرزندآوری و عوامل مرتبط	روش: مقطعی ابزار: پرسشنامه	خودکارآمدی، احساس توانایی در مادری، نگرش مثبت به مشوق ها	نگرش منفی به مشوق ها
18	اکبریان و همکاران (2023)	ایران	تبیین نگرش فرزندآوری در زنان 15 تا 49 ساله غرب استان هرمزگان؛ مطالعه کیفی	روش: کیفی تحلیل محتوای مصاحبه	لذت مادر شدن، ایجاد امید، تداوم زناشویی	نگرانی از مسئولیت، ترس زایمان، نگرانی آینده، فرد گرایی، رفاه طلبی، ناامنی اجتماعی

19	تاج‌بخش (2023)	ایران	کاوشی در فهم تجربه زیسته زوجین از فرزندآوری در استان لرستان	روش: کیفی - تحلیل تماتیک ابزار: مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	بلوغ فکری، تاب‌آوری، درک متقابل	استرس ناقص بودن فرزند، ترس از بارداری، ترس از قضاوت دیگران
20	نجفی اصل (2023)	ایران	عوامل غیراقتصادی عدم تمایل زنان به فرزندآوری (مطالعه موردی: زنان مراجعه‌کننده به باشگاه‌های ورزشی منطقه یک تهران)	روش: کیفی ابزار: مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	ترس‌های فردی، لذت شخصی، عدم اطمینان به تداوم زندگی زناشویی	
21	ناقدی مهر و همکاران (2023)	ایران	اثربخشی رابطه‌ی الگوهای روابط ابژه، توانمندی ایگو و نگرش به فرزندآوری با نقش میانجی نگرش به نقش‌های جنسیتی	روش: توصیفی همبستگی ابزار: پرسشنامه	توانمندی ایگو بالا، دلبستگی ایمن	توانمندی ایگو پایین، دلبستگی ناایمن، نگرش منفی
22	بنایی و همکاران (2023)	ایران	تأثیر همه‌گیری COVID-19 بر قصد فرزندآوری در زنان ایرانی بر اساس تحلیل مسیر: یک مطالعه مقطعی	روش: توصیفی - تحلیلی ابزار: پرسشنامه پژوهشگر ساخته	هنجارهای ذهنی، کنترل رفتاری درک شده	
23	Gatta و همکاران (2021)	ایتالیا	عدم قطعیت اشتغال و قصد فرزندآوری: ثبات یا تاب‌آوری؟	روش: مقطعی تحلیلی ابزار: پرسشنامه	تاب‌آوری ادراک شده	عدم قطعیت اشتغال، نگرش به ریسک شخصی
24	Fletcher-Hildebrand و همکاران (2021)	کانادا	نقش طرح‌واره‌های مادری و گذارهای زندگی در شکل‌گیری قصد باروری	روش: کیفی ابزار: مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته	تجربیات شخصی مثبت، طرح‌واره‌های مادری مثبت	انتظارات منفعلانه
25	دهداری و ابراهیمی (2021)	ایران	تبیین تجارب والدین شهر دلیجان در زمینه تک‌فرزندی: یک مطالعه کیفی	روش: کیفی تحلیل محتوا ابزار: مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته	آرامش روحی، ارضا نیازهای عاطفی	نگرانی از آینده، تجربه منفی بارداری، ایده‌آل‌گرایی در تربیت
26	رفیعی مقدم و فتحی آشتیانی (2021)	ایران	کشف عوامل بازدارنده زوجین از فرزندآوری در دهه اخیر (مرور ساختارمند)	روش: مرور ساختارمند	نامنی روانی، نگرش منفی به فرزند، تحقق خویشتن، نگرش منفی به آینده	
27	ایازی و همکاران (2021)	ایران	عوامل مرتبط با تمایل به فرزندآوری در زنان مراجعه‌کننده به پایگاه‌های سلامت شهر اراک	روش: مقطعی/ پرسشنامه	رضایت زناشویی، تقدیرگرایی	
28	خداکرمی و همکاران (2020)	ایران	تأثیر مشاوره گروهی بر نگرش درباره فرزند به‌عنوان رکن زندگی در زنان مراجعه‌کننده به	روش: کارآزمایی نیمه‌تجربی ابزار: پرسشنامه	هنجارهای ذهنی	نگرش منفی

مراکز جامع سلامت شهر همدان					
29	آریان و همکاران (2020)	ایران	عوامل مرتبط با قصد فرزندآوری در زنان: مطالعه مقطعی در مراکز بهداشتی ساوه، ایران	روش: توصیفی ابزار: پرسشنامه	نگرش، هنجار ذهنی، رضایت زناشویی، حمایت اجتماعی ادراک شده، امیدمندی
30	Lummaa و Liu (۲۰۱۹)	چین	داشتن فرزند دوم یا نه؟ رویکرد یکپارچه به تصمیم‌گیری باروری زنان در چین معاصر	روش: پیمایش ابزار: پرسشنامه	نگرش مثبت مادر، نگرش مثبت همسر، ارزش کارکرد حمایتی
31	کریمیان و حجازی (2019)	ایران	نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین کیفیت زندگی و بلوغ عاطفی با تمایل به فرزندآوری	روش: توصیفی همبستگی ابزار: پرسش‌نامه	بلوغ عاطفی، خودکارآمدی بالا، فروپاشی شخصیت، بازگشت عاطفی، عدم بلوغ عاطفی
32	عباسی و همکاران (2019)	ایران	تبیین عوامل تأثیرگذار بر رفتار باروری از دیدگاه متخصصین: یک مطالعه کیفی	روش: کیفی تحلیل محتوای ابزار: مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	حمایت‌طلبی، کسب هویت
33	عباسی شوازی و همکاران (2019)	ایران	تأثیر جهت‌گیری‌های ارزشی - نگرشی بر ایده‌آل‌های فرزندآوری در ایران	روش: پیمایشی ابزار: پرسشنامه	رضایت از زندگی، اثرپذیری از شبکه اجتماعی، نگرش برابری جنسیتی
34	خندان و سیدان (2017)	ایران	تجربه زیسته زنان نسبت به باروری (نگرش، علل، راهبردها و استراتژی‌های مادران نسبت به باروری)	روش: کیفی نظریه داده‌بنیاد ابزار: مصاحبه عمیق	تصمیم‌گیری آگاهانه، عاملیت فردی، احساس امنیت
35	McAllister و همکاران (2016)	استرالیا	مکانیسم‌های روان‌شناختی تکاملی انگیزش باروری: جستجوی علیت در دریایی از همبستگی	روش: مرور نظری/سیستماتیک	دل‌بستگی ایمن، انگیزه والدگری، ارزش فرزندان
36	White.Kearney (2016)	استرالیا	بررسی عوامل روان اجتماعی تعیین‌کننده تصمیم زنان به تأخیر فرزندآوری	روش: توصیفی همبستگی ابزار: پرسشنامه محقق ساخته	نگرش مثبت، اعتمادبه‌نفس ادراک شده
37	عرفانی و شجاعی (2016)	ایران	تعیین‌کننده‌های بلافاصل نیت باروری در شهر تهران	روش: پیمایش ابزار: پرسشنامه	نگرش مثبت، هنجارهای ذهنی مثبت، کنترل رفتاری ادراک شده
38	چمنی و همکاران (2016)	ایران	مطالعه چالش‌های فرزندآوری در شهر تهران با تأکید بر روش ترکیبی	روش: ترکیبی (کمی و کیفی) ابزار: مصاحبه نیمه‌عمیق	رضایت زندگی، نگرش مثبت به فرزند، تقدیرگرایی فردگرایی، ترس‌ها و نگرانی

بر اساس تحلیل داده‌های مستخرج از مطالعات منتخب در مرور سیستماتیک، می‌توان عوامل روان‌شناختی مرتبط با افزایش یا کاهش قصد فرزندآوری را در دودسته اصلی و 12 خرده مقولات قرار داد. عوامل روان‌شناختی افزایش قصد فرزندآوری عمدتاً شامل نگرش‌ها و هنجارهای مثبت، ادراک خودکارآمدی، حمایت عاطفی، سازه‌های شخصیتی، انگیزه‌های هویتی و هیجانات مثبت بودند. این مولفه‌ها قوی‌ترین پیش‌بین‌های مثبت قصد فرزندآوری محسوب می‌شوند که زوجین را به سمت تصمیم‌گیری سوق می‌دهند. ۱۲ مطالعه به‌طور خاص نگرش مثبت به نقش والدگری و ۹ مطالعه هنجار ذهنی مثبت را مؤثر دانستند. 14 مطالعه خودکارآمدی ادراک‌شده و 5 مطالعه بر خودکارآمدی بالا در مدیریت مسئولیت‌ها تأکید کردند. ۷ مطالعه رضایت زناشویی پایدار و ۶ مطالعه حمایت عاطفی خانواده عامل مهم در تصمیم‌گیری زوجین برای فرزندآوری می‌دانند. ۴ مطالعه امید به آینده و ۲ مطالعه بهزیستی ذهنی را در قصد افراد برای فرزندآوری سهیم می‌دانند. عوامل روانشناختی کاهش قصد فرزندآوری شامل نگرش‌های منفی، هیجانات منفی، جهت‌گیری‌های فردمحور، طرح‌واره‌های منفی و نااطمینانی‌های روانی بودند. این عوامل با ایجاد نااطمینانی، زوجین را از فرزندآوری باز می‌دارند. ۶ مطالعه ترس از زایمان و مسئولیت‌های آن، ۶ مطالعه اضطراب آینده، و ۴ مطالعه اضطراب والدگری ناکافی را عامل بازدارنده در تصمیم‌گیری زوجین برای فرزندآوری می‌دانند. ۶ مطالعه هنجار ذهنی ضعیف (عدم حمایت اجتماعی) و ۹ مطالعه باورهای ناکارآمد را در قصد افراد برای فرزندآوری سهیم می‌دانند. ۴ مطالعه عواملی از جمله فردگرایی و رفاه‌طلبی را مؤثر دانستند.

جدول 2. عوامل روانشناختی تسهیل‌کننده و بازدارنده مرتبط با قصد فرزندآوری، استخراج شده از مقالات

طبقات اصلی	مقولات اصلی	خرده مقولات
عوامل روان‌شناختی مرتبط با افزایش قصد فرزندآوری	باورهای نگرشی مثبت	نگرش مثبت به فرزندآوری (۱۲)، نگرش مثبت به مادری (۳)، هنجار ذهنی مثبت (۹)، تحسین خانواده‌ها (۱)، نگرش مثبت همسر (۱)، مثبت‌اندیشی (۱)، تقدیرگرایی (۲)، ارزش حمایتی فرزندان (۱)
	ادراک خودکارآمدی	کنترل ادراک‌شده (۷)، احساس توانایی والدگری (۳)، خودکارآمدی بالا (۵) توانمندی ایگو (۱)، اعتمادبه‌نفس (۱)، عاملیت فردی (۱)، احساس کنترل (۲)
	حمایت عاطفی	رضایت زناشویی (۷)، تداوم زناشویی (۱) شبکه حمایت اجتماعی ادراک‌شده (۵)، ارتباط خانوادگی (۲)، احساس تعلق (۱)، درک متقابل (۱)
	سازه‌های شخصیتی تسهیل‌کننده	برون‌گرایی (۱)، توافق‌پذیری (۲)، وظیفه‌شناسی (۲)، مسئولیت‌پذیری (۱)، دلبستگی ایمن (۱)
	انگیزه‌های هویتی	کسب هویت (۱)، حمایت‌طلبی (۱)، انگیزه والدگری (۲)، ارزش وجودی فرزندان (۱)، انگیزه تکاملی (۱)
	هیجانات مثبت	بهزیستی ذهنی (۲)، آرامش روحی (۱)، لذت مادر شدن (۱) تاب‌آوری خانوادگی (۲)، تاب‌آوری فردی (۱) هیجان‌های مثبت (۲)، داشتن امید (۴)، احساس امنیت روان‌شناختی (۱)
	باورهای نگرشی منفی	نگرش منفی والدگری (۲)، هنجار ذهنی ضعیف (۶)، نگرش ذهنی والدین (۱) باورهای ناکارآمد (۹)، باورهای منفی (۳)، نگرش به آینده (۱)، نگرش نقش جنسیتی (۱)، انتظارات منفعل (۱)
هیجانات منفی بازدارنده	هیجانات منفی	اضطراب بارداری (۳)، اضطراب والدگری (۴)، ترس زایمان (۶)، ترس مسئولیت (۳)، ترس ناقص بودن (۲)، اضطراب آینده (۶)، دغدغه سلامت (۲)

عوامل روان‌شناختی مرتبط با کاهش قصد فرزندآوری	جهت‌گیری‌های فردمحور	فردگرایی (4)، خودمحوری (3)، لذت شخصی (3)، تحقق خویشتن (1) رفاه‌طلبی (3)، آرمان‌گرایی (3)، نوگرایی (1)، عقلانیت‌ابزاری (1)، مدیریت بدن (1)، تقدم خویشتن (1)
	نااطمینانی‌های روانی	استرس ادراک‌شده (5)، نااطمینانی وجودی (2)، ناامنی اجتماعی (2)، عدم قطعیت اشتغال (1)، آینده مبهم فرزندان (1)، نگرانی آینده (2) پریشانی روانی (1)، ناپایداری عاطفی (1)، احساس ناامنی (2)
	سازه‌های شخصیتی بازدارنده	روان‌رنجوری (3)، درون‌گرایی (2)، وظیفه‌شناسی منفی (1)، گشودگی منفی (1)، عدم بلوغ عاطفی (1)، دلبستگی ناایمن (1)
	طرح‌واره‌های منفی	تجارب منفی کودکی (3)، تجربه‌های فردی منفی (4)، الگوهای روابط ابژه (1)، طرح‌واره مادری منفی (2)، نگرش منفی به فرزند (1)

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر باهدف مرور عوامل روان‌شناختی مرتبط با قصد فرزندآوری انجام شد. یافته‌ها نشان داد که این عوامل در دو دسته اصلی عوامل روان‌شناختی مرتبط با افزایش یا کاهش قصد فرزندآوری قرار می‌گیرند. نتایج بررسی عوامل روان‌شناختی مرتبط با قصد فرزندآوری نشان داد نگرش و هنجارهای مثبت بیشترین تأیید علمی را به‌عنوان پیش‌بین قصد فرزندآوری کسب کرده‌اند (رهبر زراعتی و همکاران، 2026؛ لو و همکاران، 2025؛ آتش بهار و همکاران، 2025؛ کاوه فارسانی و رئیس، 1404). بر اساس نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده، نگرش به عنوان یکی از سه سازه اصلی، به ارزیابی مثبت یا منفی فرد از پیامدهای یک رفتار تعریف می‌شود. در زمینه فرزندآوری، نگرش مثبت به این معناست که فرد پیامدهای مثبت فرزندآوری را برتر از هزینه‌های آن ارزیابی کند (لیانگ و همکاران¹، 2025). در مطالعه ویلیامسون و لاوسون (2015) نیز نگرش‌ها به همراه هنجارهای ذهنی و کنترل ادراک‌شده، ۶۱ درصد از واریانس قصد فرزندآوری را پیش‌بینی کردند. هنجار ذهنی، دومین سازه نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده، به فشار اجتماعی ادراک‌شده از سوی افراد مهم برای انجام یا عدم انجام یک رفتار اشاره دارد. در زمینه فرزندآوری، هنجار ذهنی مثبت زمانی شکل می‌گیرد که زوجین دریافت می‌کنند اطرافیان، خویشاوندان و نهادهای اجتماعی، فرزندآوری را تشویق و تأیید می‌کنند. مطالعات دراهکی و کوشکی (۱۴۰۰) نشان دادند که چنین حمایت‌های اجتماعی و عاطفی، ادراک مثبتی در زوجین ایجاد کرده و قصد آنان را برای فرزندآوری افزایش می‌دهد. این یافته‌ها با مطالعات تارتاکوفسکی و میزراهی² (2025) و افتخاری و همکاران (2025) همسو است.

از عوامل مرتبط با افزایش قصد فرزندآوری قابل‌توجه در این مطالعه، ارتباط ادراک‌شده خودکارآمدی، احساس توانایی والدگری و اعتمادبه‌نفس با قصد فرزندآوری است. طبق نظریه بندورا، خودکارآمدی از جمله عوامل فردی مرتبط با تصمیم به فرزندآوری محسوب می‌شود. خودکارآمدی بالا در زنان با افزایش خشنودی از مادر شدن، ارتقای وضعیت سلامت جسمانی و روانی بعد از زایمان همراه است، در حالی که سطح پایین خودکارآمدی با تجربه شکایت‌های دوران بارداری گزارش شده است (قاسمی اردهایی و همکاران، ۱۳۹۳). تمامی مطالعات انجام‌شده در این حوزه، جامعه هدف خود را منحصرأ زنان قرار داده‌اند

¹ LIANG, & Lawson

² Tartakovsky, & Mizrahi

و نقش خودکارآمدی والدینی در مردان به طور نظام‌مند بررسی نشده است که این کاستی روش‌شناختی، تعمیم‌پذیری یافته‌ها به هر دو جنس را با محدودیت مواجه می‌سازد (ادیب راد و همکاران، 2023؛ 2019؛ کرنی و وایت^۱، 2016). از عوامل کلیدی روان‌شناختی تسهیل‌کننده قصد فرزندآوری، رضایت زناشویی است که با مؤلفه‌هایی همچون توجه به نیازهای یکدیگر، تعهد، میل و اشتیاق متقابل و داشتن هدف مشترک، بستری امن و پایدار برای فرزندآوری فراهم می‌آورد (بیات و همکاران، ۱۴۰۴). زوجینی که سطوح بالاتری از رضایت زناشویی را گزارش می‌کنند، نگرش‌های مثبت‌تری نسبت به گسترش خانواده دارند (ژائو و همکاران، 2024؛ اکبریان و همکاران، 2023). رضایت زناشویی بالاتر در این زوجین فرایند تصمیم‌گیری برای داشتن فرزند را تسهیل می‌کند، زیرا فرزندآوری در بستر رابطه‌ای پایدار و حمایتگر تجربه می‌شود و ارتباط مثبت محیطی مطلوب برای رشد کودک فراهم می‌کند (فتحی و همکاران، 2025). از منظر تحلیل مروری مطالعات، میزان همسویی بالای در مورد رضایت زناشویی گزارش شده است که می‌توان آن را به یکی از محدود عوامل با اجماع کامل در این حوزه تلقی کرد. از عوامل روان‌شناختی مؤثر دیگر بر فرزندآوری، هیجانات مثبت همچون بهزیستی ذهنی، تاب‌آوری، امیدواری است و اگرچه تاب‌آوری و امید هر دو در زمره هیجانات مثبت قرار می‌گیرند، اما مکانیسم اثرگذاری آن‌ها متمایز است: تاب‌آوری بیشتر از طریق تعدیل اثر منفی موانع و سختی‌ها عمل می‌کند (گاتا و همکاران^۲، ۲۰۲۲؛ لیندستروم^۳، ۲۰۲۵)، در حالی که امید مستقیماً چشم‌انداز زمانی مثبت را تقویت کرده و تصمیم‌گیری برای تعهدات بلندمدت مانند فرزندآوری را تسهیل می‌کند (آربان و همکاران، ۲۰۲۰).

از دیگر عوامل روان‌شناختی همراه با افزایش یا کاهش قصد فرزندآوری، سازه‌های شخصیتی هستند (اوزوروک و همکاران^۴، 2025؛ فتحی و همکاران، 2025؛ ناقدی مهر و همکاران، 1401؛ مک آلیستر و همکاران^۵، 2016). ویژگی‌های شخصیتی، به عنوان الگوهای نسبتاً پایدار رفتاری، شناختی و هیجانی است که به عنوان پیش‌بین‌های منسجم رفتار در بافت‌های متنوع عمل می‌کنند (دینر و لوکاس^۶، 2019). هر یک از ابعاد شخصیتی مسیر متمایزی برای تاثیر بر قصد فرزندآوری طی می‌کنند. سطوح بالای برون‌گرایی و توافق‌پذیری با قصد فرزندآوری، رابطه مثبت و معناداری دارد. افراد برون‌گرا به دلیل شبکه اجتماعی گسترده‌تر، احتمال بیشتری برای یافتن شریک عاطفی دارند، که این امر احتمال والدشدن را افزایش می‌دهد و افراد با توافق‌پذیری بالاتر طول زمان از ثبات و قطعیت بیشتری برای قصد فرزندآوری برخوردارند و ادراک مثبت تری از تجربه والدینی دارند (آویسون و فارنهام^۷، 2015). در مقابل، روان‌رنجورخویی در تصمیم‌گیری در مورد فرزندآوری با افزایش تردید و ناپایداری همراه است و نقش بازدارنده دارد (واتانانویتیکول و رومروانگ^۸، 2021). پیچیده‌ترین الگو مربوط به وظیفه‌شناسی است. این ویژگی نه به طور ذاتی تسهیل‌گر است و نه بازدارنده؛ جهت تأثیر آن به اهداف و ارزش‌های فردی درباره خانواده بستگی دارد. برای افراد شغل محور، وظیفه‌شناسی بالا با نیت فرزندآوری پایین‌تر مرتبط است؛

¹ Kearney, & White

² Gatta, & et al

³ Lindström

⁴ Özoruç, & et al

⁵ McAllister, & et al

⁶ Diener, & Lucas

⁷ Avison, & Furnham

⁸ Wattanavitukul, & Roomruangwong

برای کسانی که خانواده را در اولویت قرار می‌دهند، رابطه معکوس است (برگ و همکاران^۱، 2013). این یافته نشانگر نقش متغیرهای تعدیل‌گر مانند نظام ارزش‌های فردی در تصمیم‌گیری درمورد فرزندآوری است. فرایند جهانی‌شدن با گسترش عدم اطمینان، بستر روانشناختی پدید آورده است که در آن نوعی دوگانگی و تردید نسبت به تعهدات بلندمدت همچون فرزندآوری وجود دارد (براونر و گایست^۲، 2018). در این بستر، هیجانات منفی مانند اضطراب والدگری، ترس از زایمان و اضطراب آینده به‌عنوان مهم‌ترین موانع روان‌شناختی قصد فرزندآوری ظاهر می‌شوند (رهبر زراعتی و همکاران، 2026؛ وحیدنیا و همکاران، 1404؛ کلاته ساداتی، 2025؛ اسمیت و همکاران^۳، 2023). ترس و اضطراب بارداری احتمال قصد فرزندآوری را کاهش می‌دهد (زنگ و همکاران^۴، 2023). مکانیسم اثر این هیجانات از طریق نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده قابل تبیین است: هیجانات منفی نگرش فرد را نسبت به انجام یک رفتار تضعیف کرده و ادراک کنترل رفتاری فرد را کاهش می‌دهد؛ به ویژه زمانی که زایمان و فرزندآوری به‌عنوان تجربه پرخطر ادراک شود (اسمورتی و همکاران^۵، 2019). در کنار هیجانات منفی، انگیزه‌های فردگرا نقش بازدارنده دارند. افرادی که به استقلال فردی و کنترل بر بدن اهمیت می‌دهند، کمتر تمایل به فرزندآوری دارند (رن و همکاران^۶، 2024). مطالعات نشان می‌دهد که زوجین، فرزندآوری را مانعی در برابر خواسته‌ها، تفریحات شخصی و حتی زمان مشترک با همسر تلقی می‌کنند و تمایل کمتری به فرزندآوری دارند (عرفانی و شجاعی، ۱۳۹۴).

به‌طور کلی می‌توان گفت که عوامل روان‌شناختی همراه با افزایش قصد فرزندآوری (نگرش مثبت، خودکارآمدی، رضایت زناشویی) و عوامل روان‌شناختی همراه با کاهش قصد فرزندآوری (اضطراب آینده، باورهای ناکارآمد، فردگرایی) دو دسته مهم و مرتبط با تصمیم‌گیری زوجین هستند. آگاهی‌بخشی به زوجها در مورد این عوامل می‌تواند همبستگی مثبتی با افزایش تمایل به فرزندآوری داشته باشد. به همین دلیل به روانشناسان و مشاوران خانواده توصیه می‌شود در مشاوره‌های پیش از ازدواج و زوج‌درمانی این عوامل را مورد بررسی قرار دهند. براساس یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود بستری فراهم شود تا باورهای ناکارآمد کاهش یابد، اضطراب آینده مدیریت شود و هیجانات مثبت در زوجها تقویت گردد. ی از محدودیت‌های مطالعه حاضر، عدم دستیابی به متن کامل برخی مقالات مرتبط با موضوع به‌ویژه مقالات خارجی به دلیل نبود دسترسی آزاد، که این امر خارج از کنترل پژوهشگران بود. باوجود این محدودیت‌ها، یکی از نقاط قوت این مطالعه بررسی طیف گسترده از مقالات از پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف به زبان فارسی و انگلیسی است. بنابراین این یافته‌ها می‌تواند کاربردهای در زمینه آموزش و تدوین سیاست‌های جمعیتی داشته باشد و بینش‌های مفیدی در مورد ضرورت‌های تحقیقات بعدی ارائه دهند. بر اساس یافته‌های مرور، عوامل مرتبط با کاهش قصد فرزندآوری همچون اضطراب آینده، باورهای ناکارآمد و فردگرایی نقش پررنگ‌تری در قصد فرزندآوری دارند. بنابراین، نادیده گرفتن این لایه‌های شناختی و هیجانی، مداخلات صرفاً اقتصادی را ناکارآمد می‌سازد؛ چراکه بزرگ‌ترین مانع فرزندآوری نه در ملاحظات اقتصادی، بلکه در شبکه پیچیده‌ای از باورها و هیجانات ریشه

¹ Berg, & et al

² Brauner, & Geist

³ Smith, & et al

⁴ Zeng, & et al

⁵ Smorti, & et al

⁶ Ren, & et al

دارد. بر این اساس، طراحی و ارزیابی برنامه‌های آموزشی-شناختی-رفتاری با هدف کاهش اضطراب آینده و باورهای ناکارآمد و تقویت خودکارآمدی و نگرش مثبت به فرزندآوری، برای زوجین پیشنهاد می‌شود. در نهایت موضوعات شناسایی شده می‌تواند راهنمای برای دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران در جهت بهبود کیفیت برنامه‌های مرتبط با سیاست‌های افزایشی جمعیت باشند.

ملاحظات اخلاقی پژوهش: کد اخلاقی IR.BMSU.BAQ.REC.1403.152 از کمیته اخلاق پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله اخذ شد. داده‌ها جمع‌آوری شده برای اهداف علمی مورد استفاده قرار گرفتند و نویسندگان در گزارش نتایج، امانت داری علمی را رعایت کرده‌اند.

سهم نویسندگان: نویسنده اول، مسئول جستجوی نظام‌مند، غربالگری، استخراج داده‌ها و نگارش پیش‌نویس اولیه بود. نویسنده دوم، نقش اصلی در مفهوم‌سازی، طراحی روش‌شناسی، تحلیل یافته‌ها و ویرایش نهایی مقاله را داشت. نویسنده سوم اعتباربخشی فرایند استخراج داده‌ها و بازبینی محتوایی مقاله را انجام داده است.

حمایت مالی: این مقاله هیچ گونه حمایت مالی را دریافت ننموده است.

تعارض منافع: نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ گونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

قردانی: این مطالعه بخشی از طرح جایگزین خدمت بوده و با حمایت معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) انجام شده است. نویسندگان از همکاری کلیه مشارکت‌کنندگان در اجرای این پژوهش صمیمانه سپاسگزارند.

منابع

- ابراهیم پور میر، محسن، و حاج سیدجواد، سید محمد رضا، (1403). تحلیل وجهه نظر و رفتار فرزندآوری در ایران بر مبنای کاربرد مدل های خطی و غیرخطی، نشریه نامه انجمن جمعیت شناسی ایران، 19(37)، 100-55. <https://doi.org/10.22034/jpai.2024.2018637.1319>
- ابراهیمی، سمیه، و دهداری، طاهره، (1400). تبیین تجارب والدین شهر دلیجان در زمینه تک فرزندی: یک مطالعه کیفی، *مجله تحقیقات نظام سلامت حکیم*، 24(2)، 141-128. <http://hakim.tums.ac.ir/article-1-2108-fa.html>
- ادیب راد، هاجر، خدیوزاده، طلعت، حسن زاده شهابی، فاطمه پاشا، هاجر، پورباقری، ریحانه، مشاقي طبری، رضا، (1401). ارتباط خودکارآمدی مادرانه با نگرش به مشوق های فرزندآوری و عوامل مرتبط، *مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل*، 25(1). <http://doi.org/10.22088/jbums.25.1.534>

اکبریان، نرجس، تیمور، آقاملایی، بوشهری، الهام، و مدنی، عبدالحسین، (1402). تبیین نگرش فرزندانوری در زنان 15 تا 49 ساله غرب استان هرمزگان؛ مطالعه کیفی، *مجله طب پیشگیری*، 10(2)، 194-203.

<https://doi.org/10.32598/JPM.10.2.633.1>

ایازی، روزیتا، امینی، لیلا، منتظری، علی و حقانی، شیما، (1400). عوامل مرتبط با تمایل به فرزندانوری در زنان مراجعه کننده به پایگاه های سلامت شهر اراک، سال 1398، *نشریه پرستاری ایران*، 34(130)، 15-24.
<https://doi.org/10.29252/ijn.34.130.15>

بریم نژاد، لیلی، بزازیان، سعیده، برخورداری، فاطمه و رضایی، نسرين، (1404). عوامل فردی و خانوادگی موثر بر عدم تمایل به فرزندانوری در زنان: یک مطالعه کیفی، *فصلنامه حیات*، 31(1)، 16-1.

<http://hayat.tums.ac.ir/article-1-5453-fa.html>

بیات، فاطمه، حاتمی ورزنه، ابوالفضل و جهانبخشی، فاطمه، (۱۴۰۴). عوامل موثر بر ماندگاری زنان در ازدواج های پایدار نارضايتمند. *پژوهش های مشاوره*، ۲۴ (94)، ۳۰-۵۹.

<https://doi.org/10.18502/qjcr.v24i94.20078>

تاج بخش، غلامرضا، (1402). کاوشی در فهم تجربه زیسته زوجین از فرزندانوری در استان لرستان، *نشریه پژوهش انحرافات و مسائل اجتماعی*، 3(2)، 135-166.

https://risi.ihss.ac.ir/article_708607.html

چمنی، سولماز، شکریگی، عالییه، و مشفق، محمود، (1395). مطالعه چالشهای فرزندانوری در شهر تهران با تاکید بر روش ترکیبی، *نشریه مطالعات جنسیت و خانواده*، 3(1)، 38-9.

<https://lib.wrc.ir/scholar/view/1/25568>

حسینی، به رزان، اسمعیلی، معصومه، فرحبخش، کیومرث، و سالاری فر، محمدحسین، (1402). الگوی انگیزش فرزندانوری مبتنی بر تجارب زیسته خانواده های تک فرزند و بیشتر از دو فرزند، *فصلنامه فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده*، 18(65)، 68-45.

<https://dor20.1001.1.26454955.1402.18.65.1.1>

خداکرمی، بتول، ناصری تازه قشلاق، معصومه، پارسا، پریسا و محمدی، یونس، (1399). تاثیر مشاوره گروهی بر نگرش درباره «فرزند به عنوان رکن زندگی» در زنان مراجعه کننده به مراکز جامع سلامت شهر همدان، *مجله مراقبت پرستاری و مامایی ابن سینا*، 28(1)، 35-27.

<https://sid.ir/paper/92603/fa>

خندان، زهرا و سیدان، فریبا . (1396). تجربه زیسته زنان نسبت به باروری (نگرش، علل، راهبردها و استراتژی های مادران نسبت به باروری)، *نشریه مطالعات اسلامی زنان و خانواده*، 4(1)، 31-56.

https://pubs.jz.ac.ir/article_61815.html

خدادادی سنگده، جواد، قهرمانی مطلق، فاطمه و ابراهیمی، فریبا، (۱۴۰۳). شناسایی تجارب زیسته مثبت زنان از مادر شدن. *پژوهش های مشاوره*، ۲۳(90)، ۳۴-۵۵.

<http://dx.doi.org/10.18502/qjcr.v23i90.16068>

دراهکی، احمد؛ کوشککی، نیلوفر، (1401). تاثیر ابعاد مختلف حمایت اجتماعی ادراک شده بر قصد باروری: مطالعه زنان 18 تا 44 ساله حداقل یکبار ازدواج کرده نقاط شهری استان بوشهر، *مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی*، 19(3)، 341-352.

<http://sjsph.tums.ac.ir/article-1-6067-fa.html>

رفیعی مقدم، فاطمه، و فتحی آشتیانی، علی، (1400). کشف عوامل بازدارنده زوجین از فرزندآوری در دهه اخیر (مرور ساختارمند)، *فصلنامه فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده*، 15(53)، 175-155.

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.26454955.1399.15.53.7.2>

رهنما، آمنه؛ روزبه، نسیم؛ سلیمی اصل، علی؛ کاظمی گراشی، زهره؛ عباس زاده، مهشید؛ دبیری، فاطمه، (1401). عوامل مرتبط با فرزندآوری در ایران: یک مطالعه مروری سیستماتیک. *طب پیشگیری*، 9(1)، 6-17.
<https://doi.org/10.32598/JPM.9.1.4>

شمس قهفرخی، فریده، عسکری ندوشن، عباس، عینی زیناب، حسن، روحانی، علی، عباسی شوازی، محمدجلال، (1401). چالش های اجرای سیاست های تشویقی فرزندآوری: مطالعه ای کیفی در شهر اصفهان، *نشریه نامه انجمن جمعیت شناسی ایران*، 16(32)، 79-112.
<https://doi.org/10.22034/jpai.16.32.79>

عباسی شوازی، محمدجلال، محمودیان، حسین، صادقی، رسول، و قربانی، زهرا، (1398). تاثیر جهت گیری های ارزشی - نگرشی بر ایده آل های فرزندآوری در ایران، *نشریه نامه انجمن جمعیت شناسی ایران*، 13(26)، 37-66.
<https://doi.org/10.22034/jpai.13.26.37>

عباسی، زهره، کشاورز، زهره، عباسی شوازی، محمدجلال، و عبادی، عباس، (1397). تبیین عوامل تاثیر گذار بر رفتار باروری از دیدگاه متخصصین: یک مطالعه کیفی، *نشریه کومش*، 21(1)، 155-163.
<https://doi.org/10.22038/kums.2018.0036>

عرفانی، امیر، و شجاعی، جواد، (1394). تعیین کننده های بلا فصل نیات باروری در شهر تهران، *نشریه نامه انجمن جمعیت شناسی ایران*، 10(20)، 164-186.

<https://doi.org/10.22034/jpai.10.20.164>

علیخانی، الهه، زارعان، منصوره، و عرب خراسانی، سمیه، (1404). نگاهی پدیدارشناسانه به تجربه زیسته زنان تهرانی در مقوله فرزندآوری، *نشریه مطالعات جمعیتی*، 9(1)، 157-176.
<https://doi.org/10.22034/jips.2025.522206.1279>

فارسانی، کاوه، ذبیح الله، کاوه و رئیسی، پوران، (1404). بررسی میزان تمایل به فرزندآوری و عوامل مرتبط با آن از نگاه جوانان متاهل استان چهارمحال و بختیاری، *فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، 24(67)، 69-94.
<https://doi.org/10.22034/ssys.2024.3283.3398>

قاسمی اردهایی، علی، راد، فیروزه و ثوابی، حمیده، (1393). بررسی تغییرات باروری زنان بر حسب موقعیت های اجتماعی - اقتصادی زوجین. *مطالعات راهبردی زنان*، 16(63)، 162-125.

https://www.jwss.ir/issue_2065_2067.html

- کلاته ساداتی، احمد؛ علی مندگاری، ملیحه؛ هنرور، بهنام؛ بیاتی، محسن؛ رضوی نسب، عسل السادات؛ صادقیه، سارا؛ باقری لنکرانی، کامران، (1404). اضطراب و تعلیق فرزندآوری در بستر تغییرات اجتماعی، *مجله پایش*، 24(2)، 243-256. <http://doi.org/10.61186/payesh.24.2.243>
- ناقدی مهر، سمیرا، فراهانی، محمدنقی و خانی پور، حمید، (1401). بررسی رابطه الگوهای روابط ابژه، توانمندی ایگو و نگرش به فرزندآوری با نقش میانجی نگرش به نقش های جنسیتی، *فصلنامه پژوهش های نوین روانشناختی*، 17(68)، 265-278.
- <https://doi.org/10.22034/JMPR.2023.15325>
- نجفی اصل، زهره، (1402). مطالعه ریشه های غیراقتصادی عدم تمایل زنان به فرزندآوری مطالعه موردی: زنان مراجعه کننده به باشگاه های ورزشی منطقه یک تهران، *فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی*، 11(45)، 340-313. <https://doi.org/10.22034/scs.2022.157990>
- وحیدنیا، بهزاد، زارعان، مصطفی و ایمان زاده، علی، (1404). چالش های فرزندآوری در جوانان با تأکید بر مؤلفه های روان شناختی: یک مطالعه کیفی. *فصلنامه پژوهش های نوین روانشناختی*، 20(77)، 324-311. <https://doi.org/10.22034/jmpr.2025.65443.6611>
- Araban, M., Karimy, M., Armoon, B., & Zamani-Alavijeh, F. (2020). Factors related to childbearing intentions among women: a cross-sectional study in health centers, Saveh, Iran. *Journal of the Egyptian Public Health Association*, 95(1), 6. <https://doi.org/10.1186/s42506-020-0035-4>
- Atashbahar, O., Moqaddasi Amiri, M., Naderi, Z., Sadeghi, R., & Negahdari, F. (2025). Childbearing Intention and the Related Psychosocial Factors: A Cross-sectional Study. *Journal of Holistic Nursing And Midwifery*, 35(4), 323-331. <https://doi.org/10.32598/jhnm.35.4.2742>
- Avison, M., & Furnham, A. (2015). Personality and voluntary childlessness. *Journal of Population Research*, 32(1), 45-67. <https://doi.org/10.1007/s12546-014-9140-6>
- AzARBakhsh, H., & Dehghani, S. P. (2025). The future of Iran with a decrease in the total fertility rate. *Archives of Iranian Medicine*, 28(4), 255-256. <https://doi.org/10.34172/aim.33643>
- Babad, Y., Grenham, D., & Gutterman, S. (2023). Fertility and ageing—actuarial perspectives. *British Actuarial Journal*, 28, e6. <https://doi.org/10.1017/S1357321723000065>
- Banaei, M., Kariman, N., Nia, H. S., & Mokhtarian-Gilani, T. (2023). The role of the Coronavirus pandemic on childbearing intentions in Iranian women based on path analysis: A cross-sectional study. *International Journal of Reproductive BioMedicine*, 21(1), 43. <https://doi.org/10.18502/ijrm.v21i1.12665>
- Bandehelahi, K., Khoshravesh, S., Barati, M., & Tapak, L. (2019). Psychological and sociodemographic predictors of fertility intention among childbearing-aged women in Hamadan, West of Iran: An application of the BASNEF model. *Korean journal of family medicine*, 40(3), 182. <https://doi.org/10.4082/kjfm.18.0008>

- Berg, V., Rotkirch, A., Väisänen, H., & Jokela, M. (2013). Personality is differentially associated with planned and non-planned pregnancies. *Journal of Research in Personality*, 47(4), 296-305.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2013.01.010>
- Brauner-Otto, S. R., & Geist, C. (2018). Uncertainty, doubts, and delays: Economic circumstances and childbearing expectations among emerging adults. *Journal of Family and Economic Issues*, 39(1), 88-102.
<https://doi.org/10.1007/s10834-017-9548-1>
- Diener, E., & Lucas, R. E. (2019). Personality traits. In R. Biswas-Diener & E. Diener (Eds.), *Noba textbook series: Psychology*. DEF Publishers.
<https://nobaproject.com/modules/personality-traits>
- Eftekhari, A., Sharifi, T., Khoddami, N., Sadoghian, M., Abedini, S., & Baghian, N. (2025). Factors affecting nurses' childbearing intentions of nurses working in teaching hospitals in Yazd, Iran: a study based on theory of planned behavior. *BMC nursing*, 24(1), 883.
<https://doi.org/10.1186/s12912-025-03442-w>
- Fathi, E., Heidari, H., & Davudi, H. (2025). Prediction of Childbearing Intention Based on Personality Traits and Marital Satisfaction in Married Couples. *Iranian Evolutionary Educational Psychology Journal*, 7(4), 0-0.
<https://doi.org/10.22034/7.4.15>
- Fletcher-Hildebrand, S., Lawson, K., Downe, P., & Bayly, M. (2022). The role of motherhood schemas and life transitions in reproductive intention formation. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 40(5), 479-488.
<https://doi.org/10.1080/02646838.2021.1892044>
- Gatta, A., Mattioli, F., Mencarini, L., & Vignoli, D. (2022). Employment uncertainty and fertility intentions: Stability or resilience?. *Population Studies*, 76(3), 387-406.
<https://doi.org/10.1080/00324728.2021.1939406>
- Ghahremani, F., Ahmadi Doulabi, M., & Eslami, M. (2021). The correlation between marital satisfaction and childbearing characteristics in women in Tehran. *International journal of adolescent medicine and health*, 33(5), 20190018.
<https://doi.org/10.1515/ijamh-2019-0018>
- Kearney, A. L., & White, K. M. (2016). Examining the psychosocial determinants of women's decisions to delay childbearing. *Human Reproduction*, 31(8), 1776-1787.
<https://doi.org/10.1093/humrep/dew124>
- Le Moglie, M., Mencarini, L., & Rapallini, C. (2015). Is it just a matter of personality? On the role of subjective well-being in childbearing behavior. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 117, 453-475.
<https://doi.org/10.1016/j.jebo.2015.07.006>
- LIANG, Y., ZHAO, H., ZHAO, B., YUE, Y., & HE, N. (2025). Predicting fertility intentions with the Theory of Planned Behaviour: A three-level meta-analysis. *Advances in Psychological Science*, 33(11), 1926.
<https://doi.org/10.3724/SP.J.1042.2025.01926>
- Lindström, O. (2025). Uncertainty, resilience, and fertility. *Demographic Research*, 53, 1003-1044.
<https://doi.org/10.4054/DemRes.2025.53.31>

- Liu, J., & Lummaa, V. (2019). Whether to have a second child or not? An integrative approach to women's reproductive decision-making in current China. *Evolution and Human Behavior*, 40(2), 194-203.
<https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2018.11.004>
- Luo, T., Tang, Q., Lu, J., Li, Y., Wang, A., & Kong, F. (2025). The impact of psychological factors on fertility intention among women who have given birth in Shanghai: multiple mediating effects analysis based on the theory of planned behavior. *Reproductive Health*. <https://doi.org/10.1186/s12978-025-02000-6>
- Mashayekh-Amiri, S., Molaie, B., Aliasghari, F., Rashidi, F., Hemati, E., & Mirghafourvand, M. (2025). Fertility knowledge, desire, and associated factors among Iranian couples: a cross-sectional study in Northwest Iran. *BMC Public Health*, 25(1), 1160. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-22347-6>
- McAllister, L. S., Pepper, G. V., Virgo, S., & Coall, D. A. (2016). The evolved psychological mechanisms of fertility motivation: hunting for causation in a sea of correlation. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 371(1692), 20150151. <https://doi.org/10.1098/rstb.2015.0151>
- Myrskylä, M., & Margolis, R. (2014). Happiness: Before and after the kids. *Demography*, 51(5), 1843-1866.
<https://doi.org/10.1007/s13524-014-0321-x>
- Nguyen, T. T. L., & Nguyen, V. C. (2024). Factors associated with future fertility intentions among Korean women of childbearing age in Seoul: a cross-sectional study. *Women's Health Nursing*, 30(4), 288-298.
<https://doi.org/10.4069/whn.2024.11.01>
- Özoruç, İ., Vermunt, J., Ivanova, K., & van Scheppingen, M. (2025). Big Five Personality Traits and Trajectories of Fertility Expectations Across the Reproductive Age Period. *Journal of Personality*.
<https://doi.org/10.1111/jopy.70021>
- Rahbar-Zeraati, A., Fathnezhad-Kazemi, A., & Velayati, A. (2026). Determinants of childbearing intention among Iranian women: Integrating psychological, demographic, and socioeconomic factors. *Journal of Public Health Research*, 15(1), 22799036251410258.
<https://doi.org/10.1177/22799036251410258>
- Ren, Y., Cheng, X., Niu, C., Yang, F., & Zheng, Y. (2024). Fertility intention of young people of childbearing age in China after the implementation of the two-child policy—a systematic review and meta-analysis. *BMC Public Health*, 24(1), 3518. <https://doi.org/10.1186/s12889-024-20956-1>
- Smith, D. G., Ross, A., HogenEsch, E., Okine, R., Bonus, M. L., Feinberg, E. C., & Bernardi, L. A. (2023). Anxiety, attitudes, and education about fertility among medical students in the United States. *BMC Medical Education*, 23(1), 147.
<https://doi.org/10.1186/s12909-023-04075-w>
- Smorti, M., Ponti, L., & Tani, F. (2019). The effect of maternal depression and anxiety on labour and the well-being of the newborn. *Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 39(4), 492-497.
<https://doi.org/10.1080/01443615.2018.1536697>

- Tao, L., Zhong, T., Hu, X., Fu, L., & Li, J. (2023). Higher family and individual resilience and lower perceived stress alleviate psychological distress in female breast cancer survivors with fertility intention: a cross-sectional study. *Supportive Care in Cancer*, 31(7), 408.
<https://doi.org/10.1007/s00520-023-07853-w>
- Tartakovsky, E., & Mizrahi, M. (2025). The motivational foundations of childbearing: investigating relationships between childbearing attitudes, value preferences, and parental bonding. *Plos one*, 20(5), e0324243.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0324243>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2023). World Population Ageing 2023: Challenges and opportunities of population ageing in the least developed countries. UN DESA/POP/2023/TR/NO.5
<https://doi.org/10.18356/9789210027304>
- Wattanavitukul, P., & Roomruangwong, C. (2022). Intention to have no children and its relation to mental health: a case study of personality and coping traits of married couples, registering at Bangrak District Office. *Chulalongkorn Medical Journal*, 66(2), 173-180.
<https://doi.org/10.14456/clmj.2022.22>
- Williamson, L. E., & Lawson, K. L. (2015). Young women's intentions to delay childbearing: A test of the theory of planned behaviour. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 33(2), 205-213.
<https://doi.org/10.1080/02646838.2014.1001456>
- Xu, J., Li, L., Ma, X. Q., Zhang, M., Qiao, J., Redding, S. R., ... & Ouyang, Y. Q. (2023). Fertility intentions, parenting attitudes, and fear of childbirth among college students in China: a cross-sectional study. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 36(1), 65-71.
<https://doi.org/10.1016/j.jpag.2022.07.015>
- Zeng, T., Li, B., Zhang, K., Chen, Y., Yuan, M., Wu, M., ... & Ju, D. (2023). The association between childbirth-related fear, childbirth readiness, and fertility intentions, and childbirth readiness as the mediator. *Reproductive health*, 20(1), 62.
<https://doi.org/10.1186/s12978-023-01607-x>
- Zhao, J., Qi, W., Cheng, Y., Hao, R., Yuan, M., Jin, H., ... & Hu, J. (2024). Influence of perceived stress on fertility intention among women of childbearing age without children: multiple mediating effect of anxiety, family communication and subjective well-being. *Reproductive Health*, 21(1), 135.
<https://doi.org/10.1186/s12978-024-01855-5>
- Vignoli, D., Bazzani, G., Guetto, R., Minello, A., & Pirani, E. (2020). Uncertainty and narratives of the future: A theoretical framework for contemporary fertility. In *Analyzing contemporary fertility* (pp. 25-47). Cham: Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-48519-1_3